

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Disputatio Theologica Solennis De Termino Salutis
Humanae Peremptorio**

**Neumann, Johann Georg
Green, Georg Sigismund**

Vitembergae, 1700

§. II

urn:nbn:de:bsz:31-105555

ipsis causæ nostræ præfidiis circumspiciendum est, Ac initio quidem Harmoniam ostendere juvat, quæ huic sententiæ cum Hæreticis & Schismaticis, priorum temporum, intercedit; ut adeo, vel ex toties repetito Ecclesiæ consensu, orthodoxam hanc fidem esse, & omni tempore assertam, demonstramus.

§. II.

Ac I. quidem *Novatianismum* involvit hæc illorum assertio, jam olim ab Orientali æque ac Occidentali Ecclesia profligatum, & denuo *Art. XII. A. C.* rejectum. De Novatiano sic scribit Cyprianus: *Ille post Dei traditionem, post connexam & ubique conjunctam Catholicæ Ecclesiæ unitatem, humanam conatur Ecclesiam facere, & per plurimas civitates, novos Apostolos suos mittit, ut quadam recentia institutionis suæ fundamenta constituat; cumq; jam pridem per omnes provincias & per urbes singulas ordinati sint Episcopi, in ætate antiqui, infide integri, in pressura probati, in persecutione proscripti: ille superbos, creare alios Pseudo Episcopos audet, quasi possit aut totum orbem novi conatus observatione peragrare, aut Ecclesiastici corporis compaginem, discordia suæ seminatione, rescindere. Lib. IV. Ep. 2. Opp. p. 117.* Jam ipsamet dogmata conferamus. Dissidentes semel iterumque lapsis gratiæ & misericordiæ spem denegant, ut constitit *Secl. I. §. 5. 6.* Idem vero ipsum Novatiani, & palmarium quidem dogma erat: quod velex inscriptione libri, quem Cyprianus eidem opposuit *Lapsis spem veniæ non esse denegandam, elucescit. Vid. Opp. p. 500.* Sic autem in eodem tractatu pergit: *Novatianus non tantum, sicut Sacerdos vel Levites, jacentem vulneratum præterit, sed ingeniosa ac nova crudelitate sauciatum potius occidit, adimento spem salutis, (quasi terminum peremptorium dixerit) denegando misericordiam Patris, respuendo penitentiam fratris. Ibid. p. 501. Tu, Novatione, nullam*

*nullam spem pacis ac misericordia habere lapsos, predicat. Ibid. p. 506. Unde misericordia hostis, & interfector pœnitentia eidem dicitur. ep. 1. p. 2. Porro nostri illi tradunt, lapsos ne quidem posse recipi in gratiam & converti. vid. §. VI. Gemina plane refert Epiphanius de Novato: (hunc enim distinguunt Autores a Novatiano) *μετὰ τὸ λουτρὸν μηκέτι δύνασθαι ἐλεῖσθαι παραπεπληγότες: i. e. Post Baptismum, Lapsos non amplius posse misericordiam consequi. Heres. LIX. p. 493. Ulterius: Nostri tantum ea urgent, quæ Lex de exitio Salutis minuitur; & quod Evangelium de Gratia & Salute promittit, prætereunt; ut supra patuit. Atque hoc ipsum in Novatiano damnat Cyprianus: *Quanam est tua, Novatiane, dementia, ut illa, quæ ad exitium salutis pertinent, tantum legas, & quæ ad misericordiam, prætercas? Opp. p. 504. Sed discrimen aliquod exquisiturus Auctor Tr. Se, inquit, non de omnibus perinde, ut Novatiani, sed de quibusdam saltem, & illis quidem Procreticis & præfractariis peccatoribus, suam assertam velle hypothesein. p. 272. At cur in hoc dissentit a Magistro suo, qui de Lapsis generatim pronuntiat: Ich halte davor / daß die Busse der Gefallenen bey einem Menschen so gar oft nicht wiederholet werde. It. Schlagen wir die Bewegung des H. Geistes einmahl aus / sind wir nicht gewiß / ob er ein ander mahl wieder kommen / und uns anwehen werde. ut supra. Eadem objectio Novatianorum erat: *Sed ajunt, inquit Ambros. se, exceptis gravioribus criminibus, relaxare veniam levioribus. Non hoc quidem Autor vestri erroris Novatianus ait; qui nemini pœnitentiam dandam putavit. In eo igitur patrem vestrum propria damnatis sententia, qui distinctionem peccatorum facitis, qua solvenda a vobis putatis, & qua sine remedio esse arbitramini; sed NB. Deus distinctionem non facit, qui misericordiam suam promisit omnibus, & relaxandi licentiam Sacerdotibus, sine ulla exceptione, concessit.****

D

Ambro-

Ambrosius *Lib. 1. de Pœnit. cap. 2. T. 1. Opp. p. 153. edit. Basil.*

§. III.

Deinde Novatorum hypothesis ipsum Photinianismum reducit in Ecclesiam. Omnia invicem congruunt exacte. Novatores remissionem peccatorum denegant lapsis, etiamsi peccata deplorent, *vid. supra: §. VI.* Sed idem Smaltzii, Socinianorum primicerii, commentum est: *fi: i potest, inquit, ut pœnitentiam aliquis serio agit, hoc est, peccata serio deploret, & tamen remissionem peccatorum non reperiat* apud Franzium, in *Vindiciis, Disp. X. Sect. 4. num. 40.* Nostri inquit: indurationem ipsius Dei obstare, quo minus peccator possit resipiscere: *Vid. §. VII.* Idem Smaltcius ante illos docuit: *Deum nonnullos ita obdurare, ut non possent resipiscere, vel ad se converti:* apud Franz. *l. c. n. 56.* Novatores id perpetuo obtendunt, hoc illo de gratia præconio, viam hominibus aperiri ad securitatem. Sed in eodem quoque accusantur Ecclesiæ nostræ a Photinianis: *Quod doctrina nostra de remissione peccatorum, præsertim iteratorum, portam aperiat, ut homines fiant hypocrita & mali:* apud Franz. *l. c. sect. III. §. 18.* Conf. B. Scherz. *Coll. Anti-Soc. p. 792.* Plura in præsentibus cumulare non libet.

§. IV.

Porro III. ipsa hæc assertio *Reformatorum* est, & omnium illorum, qui absoluto decreto patrocinantur. Non quidem allegabo veteres illos, a quibus ipsi discedunt Successores; sed unum alterumque heterodoxiæ specimen ex recentioribus excerpam, unde suo quisque iudicio; de Harmonia utriusque sententiæ facile iudicaverit. Sic Ludovicus de Dieu, & Melchior Leydeckerus inquit *Deus ab æterno ex lapsis hominibus quosdam absoluto decreto reprobat: i. e. ad damnationem posuit,* (en quam aperte